

Iht. høringsliste

Forslag om å unnta passasjerskip og lasteskip fra NIS-garantiforskriften som følge av rederiets garantiplikt etter MLC

Innledning

Vi viser til endringene i Maritim Labour Convention (MLC) angående sikkerhetsstillelser eller garantier for forlatte sjøfolk og for sykdom, uførhet og død som trådte i kraft 18. januar i år.

Alle norske passasjer- og lasteskip som går i utenriksfart skal nå ha ombord et dokument som viser at rederiet har sikkerhet for arbeidstakernes lønn, hjemreisekostnader mv. i tilfelle arbeidstakerne blir forlatt. Sjøfartsdirektoratet hadde forslag til ny forskrift om sikkerhetsstillelse for forlatte arbeidstakere på norske skip og om endring av forskrift om garanti for trygderettigheter for arbeidstakere på norske skip på høring i perioden 14. november 2016 til 2. januar 2017. Vedtakelse og ikraftsettelse av disse forskriftene har ligget i bero i påvente av en endring av skipsarbeidsloven som nå er kommet på plass.

I høringen nevnt ovenfor pekte flere av høringsinstansene på at det var overlapp mellom MLC-garantien og de forhold som NIS-garantien skal dekke. Direktoratet har også senere fått tilbakemeldinger fra ulike deler av næringen om at det etter ikrafttreddelsen av plikten til å ha MLC-garantier om bord, ikke lenger er nødvendig med NIS-garanti. Direktoratet har vurdert innspillene og vi foreslår nå å endre forskrift 18. februar 2005 nr. 146 om garanti for arbeidsvederlag og hjemreise for arbeidstakere på skip registrert i norsk internasjonalt skipsregister (NIS-garantiforskriften) slik at den ikke lenger gjelder for passasjerskip og lasteskip fordi innholdet i den garantien dekkes av rederiets garantiplikt etter MLC. NIS-garantiforskriften vil fortsatt være gjeldende for flyttbare innretninger som er registrert i norsk internasjonalt skipsregister ettersom disse ikke er omfattet av MLC-garantiene.

Forslaget som nå sendes på høring innebærer en forenkling av regelverket og oppheving av et krav som er oppfattet som et norsk særkrav, samtidig som arbeidstakernes rettigheter er ivaretatt.

Innholdet i forslaget til forskrift om forlatte sjøfolk er ellers det samme som var på høring i november 2016 - januar 2017, men slik at vi har tatt hensyn til innspill fra høringsinstansene. Høringsinstansene sluttet seg forøvrig i all hovedsak seg til forslaget da det var på høring.

På bakgrunn av at det er et forenklingforslag og at forskriften om sikkerhetsstillelse for forlatte sjøfolk allerede har vært på alminnelig høring, mener vi forslaget kan ha en kortere høringsperiode enn normalt og ber om at eventuelle kommentarer til forslaget sendes post@sdir.no innen 11. desember 2017.

Nærmere om forslaget om å unnta passasjerskip og lasteskip fra NIS-garantiforskriften

MLC ble endret med virkning fra 18. januar 2017 slik at skip som går i utenriksfart skal ha om bord et dokument som viser at det er garanti (eller sikkerhetsstillelse) for forlatte arbeidstakeres rettigheter og garanti for arbeidstakers død eller langvarige uførhet. Fra før foreligger plikt til å stille garanti for lønn og hjemreise for skip som er registrert i NIS, jf. forskrift 18. februar 2005 nr. 146. Denne forskriften gjelder, som det framgår, bare for fartøy registrert i NIS, mens plikten til å stille MLC-garanti gjelder for alle norske skip som går i utenriksfart. NIS-garantien gjelder ved konkurs, mens MLC-garantien også gjelder i bestemte tilfeller når sjøfolk blir forlatt uten at rederiet har gått konkurs.

Det er Sjøfartsdirektoratets vurdering at forslaget om å unnta passasjerskip og lasteskip fra NIS-garantiforskriften ikke endrer sjøfolkenes rettigheter eller sikkerheten for at disse blir ivaretatt dersom rederiet går konkurs ettersom MLC-garantien trer inn i stedet. Nedenfor gjennomgås elementene fortløpende:

NIS-garantiforskriften gjelder for skip registrert i NIS. Skip registrert i NIS går i utenriksfart. MLC-garantien for forlatte sjøfolk gjelder for lasteskip og passasjerskip i utenriksfart, uavhengig av om skipet er registrert i NOR eller NIS. Altså dekker MLC-garantien også skip som skal ha NIS-garanti.

NIS-garantien garanterer utstående arbeidsvederlag og hjemreise i tilfellet rederiet går konkurs. MLC-garantien dekker situasjoner der arbeidstakeren ikke får lønn og andre ytelser vedkommende har krav på, slik som hjemreise mv., som følge av at arbeidstakerne har blitt forlatt av rederiet. Dette gjelder både i og utenfor konkurs. MLC-garantien dekker inntil fire måneders utestående lønn mens NIS-garantien dekker inntil åtte uker. I tillegg er utbetaling under NIS-garantien begrenset til tre ganger grunnbeløpet på frisdagen, mens en tilsvarende begrensning ikke finnes under MLC-garantien.

Dokumentasjon for MLC-garantien skal finnes om bord og dette blir kontrollert både i havnestatskontroll og av Sjøfartsdirektoratet som flaggstat. Manglende garanti er grunnlag for tilbakehold. NIS-garantien skal anmerkes i skipsregisteret og er et registreringsvilkår. En tilsvarende ordning er ikke foreslått for manglende MLC-garanti. Som nevnt blir etterlevelsen av MLC-garantien for norske skip kontrollert av Sjøfartsdirektoratet og når skipene gjennomgår havnestatskontroll i utlandet. Oppsigelse av garantien som dekker hjemreise, lønn mv. må varsles Sjøfartsdirektoratet minst 30 dager før opphør. Skip vil dermed vanskelig kunne operere uten at det foreligger garantier som påkrevd. På denne bakgrunn foreslår vi å oppheve kravet om egen NIS-garanti.

MLC-garantiene blir i dag i all hovedsak oppfylt gjennom skipenes P&I-forsikring. Vi forstår det slik at P&I-klubbene har etablert disse garantiene som en obligatorisk del av P&I-forsikringen og rederiene kan derfor ikke velge denne delen av forsikringen bort selv om de også må stille NIS-garanti.

Som følge av at passasjerskip og lasteskip foreslås tatt ut av NIS-garantiforskriften, foreslås NIS-garantiforskriften endret slik at det går klarere fram at den bare gjelder for flyttbare innretninger.

Administrative og økonomiske konsekvenser av å unnta passasjerskip og lasteskip fra NIS-garantiforskriften

Det nye i forslaget går ut på å unnta passasjerskip og lasteskip fra NIS-garantiforskriften fordi innholdet i den garantien dekkes av det internasjonale kravet om å stille MLC-garanti. Forslaget er en forenkling som også innebærer besparelse for rederiene og dessuten for Sjøfartsdirektoratet som ikke lenger vil kreve NIS-garanti ved registrering av slike skip i NIS. Kontrollen av at MLC-garantier er på plass skjer både ved MLC-tilsyn, havnestatkontroller og andre inspeksjoner som finner sted. Rettighetene til arbeidstakerne som NIS-garantien skulle ivareta blir videreført under MLC-garantien.

Når NIS-garantiforskriften endres vil de eksisterende garantiene bli slettet ex officio og returnert til garantisten for skipene som har bankgaranti. For skip med garanti fra Rederiforbundet eller Kystrederiene vil Sjøfartsdirektoratet sende brev med informasjon om at garantien er opphevet.

Arbeidet med å returnere garantidokument og informere rederier vil utløse merarbeid for direktoratet i en periode etter ikrafttredelsen. For tiden er det omlag 590 skip dette gjelder. For rederiene innebærer likevel forslaget en langvarig fordel ettersom det ikke lenger blir krav om å stille to garantier som har samme

dekningsområde. Sjøfolkens rettigheter er i varetatt som før. Det er pr i dag to flyttbare innretninger registrert i NIS som også har stilt garanti etter forskriften. Disse blir ikke berørt av forskriftsendringen.

I det store og hele er det positive følger av forslaget.

Med hilsen

Olav Akselsen
sjøfartsdirektør

Bjørn E. Pedersen
avdelingsdirektør

Dette dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi: Nærings- og fiskeridepartementet

Vedlegg: Forslag til endringer i NIS-garantiforskriften
Forslag om forskrift om sikkerhetsstillelse for forlatte sjøfolk
Liste over høringsinstanser